

Perusopetuksen seudullinen arviointi 2026

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 01.09.2026 § 70
230/00.01.02.01/2026

Päätös

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsi perusopetuksen seudullisen arvioinnin 2026 tulokset tiedokseen.

Esittelijä

rehtori Tiina Kotila-Paaso

Päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsee perusopetuksen seudullisen arvioinnin 2026 tulokset tiedokseen.

Valmistelija

Tiina Kotila-Paaso
rehtori
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi puh. 044 743 2369

Asian valmistelu

Päijät-Hämeen perusopetuksen seudulliseen arviointikyselyyn vastasi 18 979 henkilöä, joista 14 239 oli oppilaita, 3 236 huoltajaa ja 1 504 opetushenkilöstöä. Kysely toteutettiin tammi-helmikuun vaihteessa. Vuonna 2026 perusopetuksen kyselyä uudistettiin päivittämällä arviointikysymyksiä sekä yksinkertaistamalla kyselyyn vastaamista.

Arviointitietoa hyödynnetään kuntien perusopetuksen kehittämistyössä sekä haettaessa yhteistä seudullista avustusrahoitusta kehittämiseen. Arvioinnin kohteena olivat muun muassa perusopetuksen oppimisympäristö ja turvallisuus, koulun toiminta ja oppiminen, yhteistyö ja koulunkäynnin tukeminen sekä puhelimen ja mobiililaitteiden käyttö. Jokainen kyselyssä mukana ollut kunta tiedottaa tuloksistaan oman aikataulunsa mukaan. Tarkemman analysoinnin perusteella peruskoulujen kehittämiskohteista sovitaan syyslukukauden alkuun mennessä.

Päijät-Hämeen kunnilla, Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä, yhteisellä arviointityöllä on jo pitkät perinteet. Kehittämistä suuntaavia seudullisia arviointikyselyjä toteutetaan kahden vuoden välein. Perusopetuksen arviointikysely toteutettiin nyt kymmenettä kertaa.

Seudulliset tulokset

Päijät-Hämeen perusopetusta arvioivat 1.–9. luokan oppilaat, huoltajat sekä henkilöstö. Eri vastaajaryhmien kokonaistyytyväisyys koulujen toimintaan oli hyvää tai erittäin hyvää. Kaikkien vastaajaryhmien tyytyväisyys on hieman noussut edelliseen vuoden 2024 arviointiin verrattuna.

Oppilaiden näkökulmasta kaverisuhteet ja kokemus turvallisesta ympäristöstä nousevat esiin tärkeimpinä koulun vahvuuksina. Kyselyn mukaan oppilailla on kavereita koulussa. Myös huoltajat pitävät turvallisuutta sekä osaavia opettajia keskeisinä vahvuuksina. Oppilaat kuvaavat vastauksissaan koulun aikuisten olevan auttavaisia ja ystävällisiä. ”Aikuiset pitää huolen, että kaikilla on hyvä olla” kertoo eräs oppilas vastauksessaan. Henkilöstö kiittää erityisesti ammattitaitoisia ja sitoutuneita kollegoita. Koulujen työyhteisöjen ilmapiiriä kuvataan hyväksi ja kollegiaalista tukea vahvaksi.

Kouluun lähtemisen mielekkyys ei ole vahvistunut edellisestä arvioinnista. 1.–2. luokan oppilailla asenne koulunkäyntiä kohtaan on myönteisempi. Oppilaiden mielestä koulussa opitaan tärkeitä asioita, kun taas oppituntien koettu innostavuus laskee iän myötä. Oppilaat ja henkilöstö toivovat lisää työrauhaa. Seudullista kehittämistyötä on tehty kouluun kiinnittymisen ja turvallisen koulupäivän edistämiseksi. Avoimen palautteen mukaan sekä oppilaat että huoltajat toivovat kouluissa puututtavan entistä jämäkämmin kiusaamistilanteisiin. Käynnissä olevassa ”Turvallinen koulupäivä Päijät-Hämeessä” -hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön Päijät-Hämeen peruskoulujen yhteinen kiusaamisen ja väkivallan ennaltaehkäisyn ja puuttumisen toimintamalli.

Vuonna 2024 toteutetun kyselyn tavoin edelleen tulee kiinnittää huomiota oppilaiden osallisuuteen ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin koulussa. Tulosten mukaan yläkoulun oppilaat kokevat, että heidän näkemyksiään ei huomioida yhtä hyvin kuin nuorempien. Vahvistamalla osallisuuden kokemuksia tuetaan myös kouluyhteisöön kiinnittymistä.

Vuoden 2025 perusopetuslain muutos rajoitti mobiililaitteiden käyttöä peruskoulujen oppitunneilla. Uusien puhelinkäytänteiden vaikutuksia arvioitiin nyt ensimmäistä kertaa Päijät-Hämeen perusopetuksen arviointikyselyssä. Osa Päijät-Hämeen kunnista on kieltänyt puhelimen ja mobiililaitteiden käytön koko koulupäivän ajan. Henkilöstö kokee puhelimen ja mobiililaitteiden rajauksen rauhoittaneen koulupäiviä. Myös huoltajat suhtautuvat uudistukseen erittäin myönteisesti. Yläkoululaiset suhtautuvat rajoituksiin varauksellisemmin ja toivovat välitunneille enemmän tekemistä. Alakouluikäiset kokevat puhelinrajoitukset positiivisemmin.

Sekä huoltajien että henkilöstön mielestä kodin ja koulun yhteistyö toimii hyvin. Vuoteen 2024 verrattuna huoltajat arvioivat saavansa aiempaa paremmin tietoa lapsensa oppimisesta, tavoitteista ja arvioinnin perusteista. Henkilöstö kokee, että arviointiin ja opetuksen tavoitteisiin liittyvää viestintää huoltajille voisi vieläkin parantaa.

Arviointikyselyn mukaan oppilaat kokevat saavansa tukea hyvin, kun oppimisessa tai hyvinvoinnissa ilmenee haasteita. Yläkouluikäisten mukaan tuki toteutuu hiukan heikommin. Huoltajien mielestä lapsen oppimista tuetaan riittävän hyvin ja koulunkäynnin ongelmiin puututaan. Opiskeluhuoltopalvelut toimivat oppilaiden ja huoltajien näkökulmasta hyvin.

Hartolan tulokset

Seudulliseen arviointiin osallistui Hartolassa 26 vuosiluokkien 1-2 oppilasta, 117 vuosiluokkien 3-9 oppilasta, 64 huoltajaa ja 19 henkilöstön edustajaa. Arvioinnissa tarkasteltiin perusopetuksen toimintaa eri näkökulmista. Tulosten tarkastelussa on hyödynnetty sekä absoluuttisia tuloksia että älykkään zoomauksen analyysiä, joka nostaa esiin vastaajaryhmien esittämiä vahvuuksia ja kehittämiskohteita.

Oppilaiden vastauksissa vahvuuksina korostuivat kaverisuhteet, turvallinen koulumatka sekä kokemus siitä, että koulussa opitaan tärkeitä asioita. Erityisesti nuoremmat oppilaat kokivat koulun ilmapiirin myönteisenä ja koulun aikuiset helposti lähestyttävänä. Oppilailla on vahva kokemus siitä, että koulussa on ystäviä ja mahdollisuuksia yhteiseen toimintaan.

Kehittämiskohteina nousivat esiin työrauha, oppituntien kiinnostavuus, oppilaiden vaikutusmahdollisuudet sekä yhteisesti sovittujen sääntöjen noudattaminen. Vanhemmat oppilaat toivat avoimissa vastauksissa esille huolta kiusaamisesta, koulun ilmapiiristä sekä siitä, että heidän näkemyksiään ei aina riittävästi huomioida. Myös kouluterveydenhuollon ja kuraattoripalveluiden saavutettavuudessa nähtiin kehittämistarpeita. Nuoremmat oppilaat nostivat esiin pidempien välituntien ja työrauhan tarpeen.

Huoltajien arvioissa keskeisiä vahvuuksia olivat koulun henkilöstön saavutettavuus, kodin ja koulun yhteistyö, opetuksen laatu sekä koulun fyysinen ympäristö. Huoltajat arvioivat erittäin myönteisesti opettajien osaamisen, koulun tilat ja piha-alueen sekä puhelimien käytön rajoittamisen koulupäivän aikana.

Kehittämiskohteiksi nousivat erityisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen, yhteisten käytänteiden noudattaminen, tiedonsaanti oppimisen tavoitteista ja etenemisestä sekä koulupsykologipalveluiden saatavuus. Avoimissa vastauksissa nousi esiin myös huoli kiusaamistilanteista sekä yksittäisten oppilaiden tuen riittävydestä.

Henkilöstön arvioissa vahvuuksina korostuivat työyhteisön sitoutuneisuus, yhteistyö, opiskeluhuollon toimivuus, mahdollisuudet vaikuttaa koulun kehittämiseen sekä johtamisen toimivuus. Myös turvallisuuteen liittyvät toimintatavat ja puhelinkäytäntöjen vaikutukset arvioitiin pääosin myönteisiksi. Henkilöstö antoi koulun toiminnalle kokonaisuutena korkean yleisarvosanan.

Kehittämiskohteina henkilöstö nosti esiin sisäisen viestinnän, kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisen, digitaalisten välineiden käytön edellytykset, työrauhan sekä oppilaiden osallistumisen kiusaamisen ehkäisyyn. Lisäksi vastauksissa korostui huoli resurssien riittävydestä erityisesti vaativan tuen oppilaiden tarpeisiin vastaamisessa sekä inklusiivisen opetuksen toteuttamisessa.

Arvioinnin perusteella Hartolan perusopetuksen vahvuuksina näyttäytyvät yhteisöllisyys, henkilöstön sitoutuminen, kodin ja koulun yhteistyö sekä oppilaiden kokemat kaverisuhteet ja turvallisuus. Kehittämistyössä painottuvat työrauhan vahvistaminen, osallisuuden lisääminen, yhdenvertaisuuden kokemuksen vahvistaminen, oppilaiden hyvinvointiin liittyvien palveluiden saavutettavuus sekä riittävien tukiresurssien turvaaminen.

Aiempiin arviointeihin verrattuna Hartolan perusopetuksen keskeiset vahvuudet ovat säilyneet ennallaan. Erityisesti yhteisöllisyys, henkilöstön osaaminen, kodin ja koulun yhteistyö sekä oppilaiden kaverisuhteet arvioitiin edelleen vahvoiksi. Kehittämiskohteina korostuivat aiempaa selvemmin työrauha, oppilaiden osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet, yhdenvertaisuuden kokemus, kiusaamisen ehkäisy sekä oppimisen tuen ja opiskeluhuollon palvelujen saavutettavuus.

Esityslistan liitteenä on Hartolan perusopetuksen seudullisten tulosten yhteenveto.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Liitteet

Liite1

Hartola_Perusopetuksen seudullinen arviointi 2026_koonti